

PRZYRODA

GMINY

GMINA CHOCZ

STATUS I LOKALIZACJA

Status: Gmina wiejska

Województwo: wielkopolskie

Powiat: pieszowski

WAŻNE ADRESY

Kod pocztowy: 63-313

Nr kierunkowy: 0-62

Urząd Gminy

Rynek 17, 63-313 Chocz

Telefon: 7415 329, 330

Faks: 7415 685

E-mail: ug@chocz.pl

LOKALIZACJA

Z ogromną przyjemnością przekazuję do rąk Państwa ten folder ukazujący niewielką tylko część bogactwa przyrodniczego gminy Chocz, której mam zaszczyt być wójtem. Mam nadzieję, że zachęci on Państwa do odwiedzania naszej gminy, a może i osiedlenia się na jej terenie.

Serdecznie zapraszam oraz życzę miłego, pełnego pozytywnych wrażeń i doznań natury estetycznej pobytu.

Mit großem Vergnügen gebe ich zu Ihrer Hand dieses Infonnationsprospekt, das nur einen kleinen Teil des Naturreichtums unserer Gemeinde Chocz darstellt. Ich habe die Ehre ihr Gemeindevorsteher zu sein. Wir hoffen Sie damit zum Besuch unserer Gemeinde, und vielleicht sogar zur Umsiedlung in unsere Region anzuregen.

Recht herzlich lade ich Sie zu uns ein und wünsche Ihnen einen gelungenen eindrucksvollen Aufenthalt bei uns.

Marian Wielgosik

Wójt Gminy Chocz
Gemeindevorsteher

POŁOŻENIE

Gmina Chocz położona jest w obrębie Puszczy Pyzdrskiej na Nizinie Południowowielkopolskiej oraz na Równinie Rychwalskiej, a niewielki, południowy fragment - na Wysoczyźnie Kaliskiej. Mezoregiony te charakteryzują się występowaniem mozaiki pól, łąk i lasów porastających ubogie, piaszczyste grunty na podłożu gliny zwałowej. Południowo-zachodnią granicę gminy stanowi rzeka Prośna, natomiast wschodnią część porasta zwarty bór sosnowy.

LAGE

Die Gemeinde Chocz liegt im Wald Pyzdrskiej im südgroßpolnischen Tiefland und auf der Ebene von Rychwał. Ihr kleiner Sudteil greift nach der Hochebene von Kalisz. Für die Mesoregionen ist charakteristisch eine Mosaik von Feldern, Wiesen und Wäldern, die arme, sandige Grundstücke auf dem Lehmboden bewachsen. Den süd-westlichen Teil der Gemeinde bildet der Fluss Prośna, im Ostlichen Teil wächst ein großer dichter Kiefernwald.

CHARAKTERYSTYKA

Powierzchnia gminy wynosi 73,4 km², w tym lasy i grunty leśne stanowią ok. 40%. Z uwagi na słabe, piaszczyste gleby są to najczęściej suche bory sosnowe z niewielkimi fragmentami boru świeżego i wilgotnego. Duży wpływ na obecny stan środowiska przyrodniczego gminy, które jest stosunkowo mało przekształcone i niezdewastowane, ma znaczące oddalenie od uciałliwego przemysłu oraz ekstensywne, tradycyjne rolnictwo. Duża różnorodność siedlisk na stosunkowo małej powierzchni powoduje, iż jest to teren atrakcyjny zarówno dla osób poszukujących ciszy i spokoju w miłym otoczeniu, przyrodników amatorów, jak i naukowców reprezentujących różne gałęzie wiedzy przyrodniczej, a także myśliwych, wędkarzy i grzybiarzy.

Nieprzepuszczalne, gliniaste podłożo powoduje, że poziom wód gruntowych jest tu wysoki, stąd liczne zabagnienia oraz bogata sieć rowów i kanałów melioracyjnych wijących się wśród suchych, piaszczystych wydmy. Pola uprawne i łąki są rozdrobnione, poprzecinane miedzami porośniętymi drzewami i krzewami. Rzeka Prosna posiada nieuregulowane koryto z zakolami i uwistymi brzegami, natomiast starorzecza i torfianki występujące w dolinie są ostatnimi fragmentami siedlisk charakterystycznych dla rzeki nizinnej.

ALLGEMEINE CHARAKTERISTIK

Die Fläche der Gemeinde beträgt 73,4 km², darin nehmen die Wälder und der Waldboden 40% der Fläche ein. Da der Boden meistens schwach, sandig ist, dann sind es meistens trockene Kiefernwald; mit kleinem Bestand von frischem und feuchtem Wald. Einen großen Einfluss auf die Umwelt, die schwach umstrukturiert und wenig verwüstet ist, haben eine bedeutende Entfernung von den Industriegebieten und extensive traditionelle Landwirtschaft. Eine große Verschiedenheit von Siedlungen auf einer kleinen Fläche hat zur Folge, dass dieses Gebiet sowohl für die Menschen, die Stille und Ruhe in schöner Umgebung mögen, als auch für Naturforscher-Laien, Wissenschaftler unterschiedlicher naturwissenschaftlicher Richtungen, sowie Jäger, Angler und Pilzsucher attraktiv ist.

Der undurchlässige Boden verursacht, dass der Spiegel des Grundwassers hier hoch ist daher zahlreiche Sümpfe, ausgebautes Graben- und Meliorationskanalnetz, die sich durch trockene sandige Dünben schlängeln. Die Feldacker und die Wiesen sind zerstreut, durchschnitten mit bewaldeten und mit Sträuchern bewachsenen Rainen. Das Bett des Prosna Flusses ist nicht reguliert, hat viele Schleifen und steile Ufer. Dagegen sind das Altwasser und die Torfgebiete im Tiefland die letzten Siedlungsreste, die für einen Tieflandfluss charakteristisch sind.

ELEMENTY PRZYRODNICZE O WYSOKICH WARTOŚCIACH

Bory sosnowe zajmujące 40% powierzchni gminy, z uwagi na wiek (do 100 lat) oraz monokulturowy charakter nie podlegają żadnym formom ochrony, jednak pełnią bardzo ważną rolę w środowisku chroniąc piaszczystą glebę przed erozją, a także utrzymując korzystną retencję wodną. Stanowią także miejsce występowania licznych obiektów przyrodniczo cennych. Należą do nich m.in. stanowiska widłaka goździstego, bagna zwyczajnego, a także śródleśne stawy i oczka wodne. W tutejszych lasach można spotkać wszystkie występujące w Polsce, poza limbą, gatunki sosen, z kosodrzewiną włącznie. Poza terenami leśnymi występują także interesujące obiekty podlegające ochronie prawnej. Aktualnie na terenie gminy Chocz istnieją 4 drzewa (dęby) uznane za pomniki przyrody, a kilka dalszych oczekuje jeszcze na objęcie ochroną. Należą do nich między innymi polne grusze urozmaicające monotony, polny krajobraz.

Ważnymi i interesującymi enklawami roślinności są pozostałości po starorzeczach i torfiarkach w dolinie Prosnego, głównie w rejonie Brudzewka, Kuźni, Piły i Starego Oleśca, a także podmokłe zaniedbania terenu pomiędzy Choczem i Józefowem oraz w okolicach Starej i Nowej Kaźmierki. Dolina Prosnego stanowi bardzo ważny korytarz ekologiczny łączący obszary chronione w dolinie Baryczy i Warty Środkowej, a dzięki zachowaniu koryta w stanie naturalnym oraz starorzeczy i torfianek jest także miejscem występowania interesujących skupisk roślinnych i zwierzęcych.

WERTVOLLE NATURSCHÖNHEITEN

Die Kieferwälder, die 40% der Gemeindefläche einnehmen, stehen wegen seines Alters (bis 100 Jahre) und seiner Monokultur nicht unter Naturschutz, jedoch spielen sie in ihrer Umwelt eine sehr wichtige Rolle, indem sie den sandigen Boden vor Erosion schützen und eine günstige Wasserretention erhalten. Sie verbergen in ihrem Inneren auch zahlreiche wertvolle Naturobjekte.

Dazu gehören u.a. der Anstand vom Kolbenbarlapp, vom einfachen Sumpf, sowie Teiche und Wasserlöcher mitten im Wald. In den hiesigen Wäldern sind alle in Polen auftretenden Kieferngattungen zu treffen, außer der Zirbe, aber einschließlich der Latsche. Außer den Waldgebieten treten hier auch andere Objekte unter dem Rechtsschutz auf. Zur Zeit gibt es in der Gemeinde Chocz vier BAume (Eichen). Die als Naturschutzdenkmäler gelten und einige andere warten auf das Rechtsschutz. Dazu gehören unter anderem: Feldbirnbäume, welche die monotone Feldlandschaft attraktiver machen.

ŚWIAT ROŚLIN

Szczególnie bogata szata roślinna występuje nad samą Prosną i w jej dolinie, chociaż, z uwagi na postępujące stepowienie związane z malejącą ilością opadów atmosferycznych oraz działalnością gospodarczą człowieka, również tu następuje ubożenie składu gatunkowego roślin. Z dawnych lasów łągowych i olsów porastających dolinę Prosnego pozostały obecnie jedynie wąskie paski łągów topolowo-wierzbowych na samym brzegu rzeki oraz małe fragmenty olsów porastających torfianki, głównie na obrzeżach doliny w pobliżu wsi Piła. W miejscach tych występują między innymi: zawilec gajowy i żółty, niecierpek, tojeść, kwawnica, kosaciec żółty, bobrek trójlistkowy, pałka szeroko- i wąskolistna, czermień błotna. Również interesująca roślinność występuje wokół stawów śródleśnych w okolicach Józefowa i Nowolipska, gdzie spotkać można rosiczkę okrągolistną, borówkę bagienną, żurawinę błotną czy bagno zwyczajne. Tereny suche, piaszczyste charakteryzują się natomiast występowaniem takich gatunków, jak: dziewczyna, rozchodnik, macierzanka, kocanki piaskowe czy konicyzna piaskowa. Specyficzna roślinność porasta miejsca na granicy terenów suchych i podmokłych. Można tu wymienić wierzbówkę kiprzycę, podbiał, a jeszcze w latach 80-tych XX w występował tu także, obecnie już nie spotykany, storczyk plamisty.

PFLANZENWELT

Einer besonders reichen Pflanzenwelt erfreut sich das Gebiet direkt an der Prosna und ihrem Flussbett, obwohl auch hier die Pflanzen wegen immer kleinerer Niederschläge, wirtschaftlicher Tätigkeit des Menschen langsam zur Steppe werden. Aus alten Schwemmlandern, die das Flussbett von Prosna bewuchsen, sind heute nur schmale Streifen der Schwemmländer von Pappeln und Weidendirekt an der Prosna und die Reste vom Erlenbestand auf den Sumpfgebieten, hauptsächlich am Rande des Flussbetts von Prosna nicht weit vom Dorf Piła übrig geblieben. In diesen Orten treten auf, unter anderen: Buschwindröschen und gelbes Windröschen, Springkraut, Felberich, Weiderich, gelbe Schwertlilie, Bitterklee, Rohrkolben und Drachenwurz.

Eben so interessante Pflanzen wachsen um die Teiche herum im Wald bei Józefów und Nowolipsk, wo Sonnentau, Sumpfheidelbeere, Sumpfmoosbeere und einfacher Sumpf zu treffen sind. Für trockene, sandige Gebiete sind solche Gattungen charakteristisch, wie: Königskerze, Mauerpfeffer, Quendel, Strohblumen, oder Sandklee.

Spezifische Pflanzen bewachsen die Grenzbereiche zwischen den trockenen und feuchten Gebieten. Genannt seien Weidenröschen werden, Huflattich, und zurück in den 80er Jahren hier in der gespielt, jetzt nicht ungewöhnlich, das gefleckte Knabenkraut.

ŚWIAT ZWIERZĄT

Duża różnorodność siedlisk przyrodniczych na terenie gminy Chocz powoduje, że tutejsza fauna jest stosunkowo bogata i reprezentowana przez liczne, interesujące gatunki. Wśród owadów szczególną uwagę zwracają na siebie barwne motyle: rusalka pawik, admirał, żałobnik, latolistek cytrynek oraz największy i najrzadszy – paź królowej, a także duże, ruchliwe ważki. Obok tych łatwych do obserwacji gatunków występuje u nas także wiele ciekawych chrząszczy, m.in. wonnica piżmówka, pływak żółtobrzeżek, kruszczyka złotawka, dylarz garbarz biegacz skórzasty, a także osa kopulka, mrówkolew czy pajak tygrzyk. **Na terenie gminy występuje co najmniej 48 gatunków motyli dziennych, 44 gat. ważek, 25 gat. biedronek, 25 gat. kózkowatych (rodzina chrząszczy).**

Również interesująco przedstawia się grupa ryb, płazów i gadów. Ryby reprezentowane są, przez co najmniej 20 gatunków, w tym obok pospolitych karasi, plotek, karpi, okoni czy szczupaków spotkać można w tutejszych wodach także rzadkiego bolenia, rozpióra oraz słonecznicę.

Spośród 17 występujących w Polsce gatunków płazów na terenie gminy Chocz stwierdzono dotąd 9. Obok 3 gatunków żab i tyluż ropuch, kumaka nizinnego i rzekotki drzewnej, w niewielkich, czystych zbiornikach wodnych obserwować można podobną do jaszczurki traszkę zwyczajną.

Gady stanowią najskromniejszą grupę zwierząt zarówno w Polsce (9 gatunków), jak i na terenie naszej gminy, gdzie spotkać można jedynie: jaszczurkę zwinkę, żywioródkę, beznogą jaszczurkę – padalca oraz węża – zaskrońca.

Bogaty i interesujący jest natomiast świat ptaków, wśród których na szczególną uwagę zasługuje występowanie: żurawi, przepiórek, błotniaków łąkowych, dzieciolów czarnych, bocianów białych i czarnych, barwnych zimorodków, budujących misterne wiszące gniazda remizów, dudków i ok. 100 innych gatunków.

Ssaki reprezentowane są między innymi przez takie gatunki, jak jeleń, **daniel**, sarna, dzik, lis, zajęc, a także bób, wydra, jenot, jeż, kuna, łasica, wiewiórka.

TIERWELT

Eine große Zahl von unterschiedlichen Biotopen in der Gemeinde Chocz hat zur Folge, dass es hier auch die Tierwelt ziemlich reich und durch zahlreiche interessante Gattungen vertreten ist. Unter Insekten ziehen auf sich farbige Schmetterlinge: Pfauenauge, Admiral, Zitronen-falter, Trauermantel und der größte und seltenste Schmetterling - Schwalbensehwanz. Aufmerksamkeit, darüber hinaus auch große und sehr bewegliche Wasserjungfer. In der Gemeinde gibt es mindestens 48 Schmetterlingsarten, 44 Arten von Libellen, Marienkäfer, Klasse 25, Klasse 25 Bockkäfer (Familie der Käfer). Neben diesen leicht zu beobachtenden Gattungen gibt es auch viele interessante Käfer u.a.: Moschuskäfer, Gelbrand, Goldkäfer, Laufkäfer, sowie Kuppelwespe, Ameisenläwe oder Wasserspinne.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Władze gminy Chocz wykazują wielką troskę o środowisko przyrodnicze, które jest jej największym bogactwem. Zorganizowano odbiór śmieci z posesji oraz wprowadzono selektywną zbiórkę odpadów poprzez dostarczenie wszystkim mieszkańcom kolorowych worków do segregacji odpadów. Przystąpiono do stopniowej wymiany węglowych kotłów grzewczych na piece spalające zręby drzewne w budynkach użyteczności publicznej. Zainstalowano kolektor słoneczny do ogrzewania wody użytkowej dla potrzeb Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Choczu. Wybudowano oczyszczalnię ścieków w Choczu oraz przystąpiono do budowy kolektora ściekowego w tej miejscowości. Z uwagi na znaczne rozproszenie zabudowy w miejscowościach położonych we wschodniej części gminy, zostaną one objęte programem oczyszczalni przydomowych.

EDUKACJA EKOLOGICZNA

Edukacja ekologiczna prowadzona jest głównie w placówkach oświatowych przy dużym zaangażowaniu ze strony Gminnego Ośrodku Kultury, Rady Gminy, Urzędu Gminy oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych. Co roku organizowane są gminne konkursy wiedzy ekologicznej, w których uczestniczą uczniowie wszystkich szkół z terenu gminy. Dwukrotnie – wiosną i jesienią przeprowadzane jest sprzątanie gminy połączone z happeningami o tematyce ekologicznej. Wszystkie szkoły biorą także udział w konkursach o zasięgu regionalnym lub ogólnopolskim, organizowanych przez różne organizacje i instytucje, zajmując często bardzo wysokie lokaty. Ponadto bardzo duży nacisk kładzie się na dbanie o estetyczny wygląd poszczególnych posesji i miejscowości.

UMWELTSCHUTZ

Die Behörde der Gemeinde Chocz kümmert sich sehr um die Umwelt, die das größte Reichtum ist. Es wurden der Müllausfuhr von den Haushalten, und das Sortieren von Abfällen organisiert, indem man in allen Ortschaften gesonderte Abfallbehälter zur Verfügung der Einwohner gestellt hat. Allmählich werden in Öffentlichen Gebäuden Heizungskessel für Kohle gegen die Kessel für Holzschnitzel ausgetauscht. Es wurden in der Grundschule und im Gymnasium in Chocz Sonnenbatterien für die Wasserheizung installiert. Kläranlage wurde in Chocz und den Bau einer Kanalisation im Dorf gebaut. Aufgrund der erheblichen Streuung von Gebäuden in den Städten in den östlichen Teil des Dorfes, werden sie in das Programm Kläranlage aufgenommen werden.

ÖKOBILDUNG

Mit der Ökobildung beschäftigen sich vor allem Bildungsinstitutionen bei großem Engagement seitens des Kulturzentrums, Gemeinderats und -amts, verschiedener Gesellschaften und gesellschaftlicher Organisationen. Alljährlich werden in der Gemeinde Wettbewerbe zu diesem Thema organisiert. Es nehmen daran Schüler aus allen Schulen der Gemeinde teil. Zweimal, im Frühling und im Herbst wird ein großes „Aufräumen der Gemeinde“ mit einem Happening über den Umweltschutz veranstaltet. Alle Schulen beteiligen sich darüber hinaus an regionalen und zentralen Wettbewerben, die durch verschiedene Organisationen und Institutionen durchgeführt werden. Sie platzieren sich oft sehr hoch. Außerdem wird es für gepflegten Zustand der Gebäude und schönes Aussehen der ganzen Ortschaft gesorgt.

Tekst: Eugeniusz Markiewicz

Zdjęcia: Eugeniusz Markiewicz, arch. gm. Chocz

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach osi IV LEADER - działanie 413 Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju (Male Projekty) Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

GMINA CHOCZ